

Rektorn vid Munkegärdeskolan

2010-12-22

Räfsalsvägen 1

1 (1)

442 42 Kungälv

Dnr 43-2010:3588

kommun@kungalv.se

Skolbeslut för grundskola

efter tillsyn av Munkegärdeskolan
i Kungälvs kommun

2010-12-22

1 (3)

Dnr 43-2010:3588

Tillsyn i Munkegärdeskolan

Grundskola årskurserna 7–9.

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningsarna i detta beslut grundas på de dokument som Munkegärdeskolan och Kungälvskommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Vid Skolverkets utbildningsinspektion i Kungälvskommun med beslut år 2006 (Dnr 53:2005-3223) framkom att Munkegärdeskolan hade brister avseende bland annat särskilt stöd, elevens val, undervisning i svenska som andra språk. Skolan behövde förbättra sitt arbete för att analysera skillnader i betygsresultat för flickor och pojkar, elevernas trygghet och trivsel behövde förbättras likaså elevernas inflytande över det egna lärandet. Även det pedagogiska ledarskapet behövde utvecklas. Skolinspektionens tillsyn år 2010 visar att brister och förbättringsinsatser som framkom vid Skolverkets utbildningsinspektion år 2006 fortfarande inte är åtgärdade. Skolinspektionen finner detta anmärkningsvärt. Skolan bedriver inte ett systematiskt arbete för att följa upp och analysera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Skolinspektionen konstaterar att skolan måste se till att särskilda stödinsatser utvärderas regelbundet. Skolans plan mot kränkande behandling inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan och skolan måste arbeta för att ta fram en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningens krav. Skolan måste vidare se till att särskilt stöd ges i samtliga ämnen till alla elever som har behov av det.

Alla elever vid Munkegärdeskolan uppnår inte kursplanernas mål att uppnå i samtliga ämnen. I skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009/10 redovisas resultat från nationella ämnesprov i svenska, matematik, engelska och kemi i årskurs 9. Mellan 2008–2010 har andel elever som nått målen i samtliga delprov i svenska och engelska ökat något men inte i matematik som gått ner från 85 procent år 2009 till 73 procent år 2010. Andel elever som når mål i kemi ligger på 82 procent. Andel elever behöriga till gymnasieskolan ligger år 2009 på 83 procent jämfört med 90 procent från år 2008. För övriga ämnen som eleverna läser saknas en redovisning och analys av deras kunskapsresultat i förhållande till lägst mål att uppnå. Enligt skollagen och författningarna har rektorn

2010-12-22

2 (3)

Dnr 43-2010:3588

det yttersta ansvaret för att skolans resultat utvärderas regelbundet och för att åtgärder sätts in så att eleverna får möjlighet att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen.

Skolinspektionen har i tillsynen av Munkegärdeskolan identifierat följande brister som måste åtgärdas

- Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen (Lpo 94, 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan).
- De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte grundskoleförordningens krav (7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta arbete dokumenteras (2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag, Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Undervisningen är inte tillräckligt stimulerande och intresseväckande och anpassas inte tillräckligt efter elevernas behov, förutsättningar erfarenheter och tänkande (4 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpo 94, 2. Elevernas ansvar och inflytande, Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- Skolan saknar en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningens krav (14 a kap. 8 § 1985 års skollag, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling).
- Ordningsreglerna är inte förankrade vid skolan och efterlevs inte i tillräcklig utsträckning (6 kap. 8 b § grundskoleförordningen).
- Särskilt stöd ges inte till elever som har svårigheter i skolarbetet (4 kap. 1 § andra stycket 1985 års skollag).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektorn och Kungälv kommun har ansvar för att Munkegärdeskolans brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Kungälv kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Kungälv kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Skolinspektionen, Kungsgatan 20, 411 19 Göteborg

Telefon: 08-586 080 00, Fax: 08-586 080 04

www.skolinspektionen.se

2010-12-22

3 (3)

Dnr 43-2010:3588

I ärendets slutliga handläggning har undervisningsrådet Marie Karlsson och utredaren Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson

Enhetschef

Mirzet Tursunovic

Utredare

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Munkegärdeskolan

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kungälv kommun under hösten 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Munkegärdeskolan den 12 november.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt.** Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Munkegärdeskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Munkegärdeskolan intervjuades rektorn, lärare och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever vid Munkegärdeskolan

	Antal elever
Årskurs 7	116
Årskurs 8	105
Årskurs 9	133

Källa: Uppgifter från skolan

Munkegärdeskolan är belägen i stadsdelen Munkegärde ett par kilometer från centrala Kungälv och omfattar utbildning för elever i årskurserna 7–9. Det är en av kommunens tre skolor för elever i grundskolans senare årskurser. Skolledningen består av en rektor. Till sin hjälp har han två *"biträdande rektorer"* på vardera 25 procent som också ingår i ledningsgruppen. Munkegärdeskolans rektor har lärar- och rektorsutbildning. Han har varit rektor på skolan sedan år 2000. Lärarna på skolan har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver och är organiserade i fyra arbetslag; ett för respektive årskurs, Sirius för årskurs 7, Castor för årskurs 8 och Pollux för årskurs 9 samt ett arbetslag bestående av personal inom elevhälsan. Varje arbetslag har en arbetslagsledare som ingår i skolans ledningsgrupp. Ungefär hälften av skolans elever kommer från orter utanför Kungälv och är beroende av skolskjuts. Skolans upptagningsområde är de norra delarna av Kungälv. De avlämnande skolorna är Kullens skola, Klöverbackens skola, Kareby skola och Tunge skola. Vid skolan finns särskoleintegrerade elever som läser enligt särskolans kursplaner. Särskoleverksamheten behandlas i en särskild rapport.

Tillsynsprotokoll för Munkegärdeskolan

Rutan vid varje bedömningsområde fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte möjligheter att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), 2.2 Kunskaper, Mål att uppnå i grundskolan

Motivering:

Variationen i måluppfyllelse mellan ämnen är stor vid Munkegärdeskolan. Enligt Skolverkets statistik för år 2009 uppvisar ämnena biologi, fysik, slöjd och SO 100 procent måluppfyllelse medan 17 procent av eleverna inte når mål i geografi och 13 procent inte når mål i matematik. Även engelska och NO visar upp lägre måluppfyllelse där 6 respektive 4 procent av eleverna inte når mål. Munkegärdeskolan har betydligt fler elever med högre slutbetyg jämfört med provbetyget (24 procent i svenska, 16 i matematik och 12 i engelska) än vad som får lägre betyg (6 procent i svenska, 1 i matematik och 8 i engelska). Meritvärdena för Munkegärdeskolan ligger mellan år 2005 och år 2009 på mellan 204 och 222,3, att jämföras med rikets 209,6 år 2009.

Skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009/10 innehåller endast resultat från nationella ämnesprov i ämnena svenska, matematik, engelska och kemi i årskurs 9. Under en treårsperiod mellan 2008 och 2010 har andel elever som uppnått målen i samtliga delprov i svenska och engelska ökat något. Detta gäller inte matematik där andel elever som uppnått mål i samtliga delprov sjunkit från 85 procent år 2009 till 73 procent år 2010. Andel elever som når mål i kemi ligger på 82 procent, 76 procent av flickorna och 87 procent av pojkarna når mål. Andel elever behöriga till gymnasieskolan ligger år 2009 på 83 procent vilket kan jämföras med 90 procent från föregående år.

Skolans kvalitetsredovisning för läsåret 2009/10 innehåller ingen samlad bild av elevernas kunskapsresultat och det görs inte heller någon systematisk analys av de låga resultaten i vissa ämnen. Enligt rektorn och lärarna diskuteras skolans resultat i de olika arbetslagen men detta dokumenteras inte i skolans kvalitetsredovisning som, enligt lärarna, "inte är något levande dokument på skolan". Kvalitetsredovisningen är, som rektorn beskriver den, snarare "en efterhandskonstruktion". Någon annan dokumenterad analys av skolans samlade resultat finns inte att tillgå i skolan.

Den relativt sett låga andelen elever som når målen i alla ämnen är en signal till att skolan behöver vidta åtgärder för ökad måluppfyllelse. Munkegärdeskolan har inga rutiner att på ett systematiskt sätt sammanställa och utvärdera elevernas kunskaps-

resultat i förhållande till målen att uppnå i samtliga ämnen vilket bekräftas i intervjuer med rektorn och med lärarna. Denna kunskap är en förutsättning för att skolan ska kunna utveckla sina metoder för att ge alla elever förutsättningar att nå lägst målen att uppnå för utbildningen.

I samband med faktagranskningen framhåller rektorn att eleverna, efter de nationella ämnesproven, får en intensifierad undervisning för att uppnå de kunskaper som de saknar. Här ingår sommarskolan på 30 undervisningstimmar, som enligt rektorn motsvarar mer än en halv termins ämnesstudier. Efter sommarskolan är fler elever behöriga till gymnasieskolan än vad som redovisas i den officiella statistiken för skolan. Se vidare avsnittet *Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering*.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Lärarnas bedömning och utvärdering

Bedömning:

De individuella utvecklingsplanerna med skriftliga omdömen uppfyller inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

7 kap. 2 § grundskoleförordningen

Motivering:

Enligt rektorn, lärarna och eleverna informerar lärarna eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång fortlöpande. Ett utvecklingssamtal sker en gång per termin. Elevernas individuella utvecklingsplan (IUP) skrivs i ett kommunalt it-baserat system som gör att eleven och vårdnadshavaren kan logga in och se elevens uppgifter och vara förbereda inför utvecklingssamtalet. De individuella utvecklingsplanerna som Skolinspektionen har tagit del av är av varierande kvalitet. De är överlag alltför allmänt hållna och riktar sig till vad eleven eller hemmet ska göra. De innehåller skrivningar som *"det krävs att han läser igen samhällsekonomin på egen hand"*, *"trivs bra i klassen"*, *"är en tyst tjej som alltid gör vad hon ska"*, *"läsa mer böcker hemma"*, *"eleven bör tänka positivt"*. Det framgår inte alltid vilka nationella mål som kunskapsutvecklingen riktas mot eller var eleven befinner sig i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen noterar dock att det vid skolan pågår ett arbete med att förbättra innehållet i de individuella utvecklingsplanerna. Det ankommer rektorn att intensifiera det arbetet.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering****Bedömning:**

Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och att detta arbete dokumenteras.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag

Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar

Motivering:

Såväl intervjuer med rektorn och lärarna som genomgång av skolans dokumentation visar att skolans samlade kunskapsresultat inte utvärderas och analyseras på ett systematiskt sätt. Utifrån skolans kvalitetsredovisningar och annan dokumentation dras inga slutsatser vad elevernas resultat beror på. Skillnader i måluppfyllelse mellan pojkar och flickor analyseras inte. Vid intervju med rektorn framkommer att han inte kan ge en sådan samlad bild och han saknar detaljerad kunskap om skolans resultat i förhållande till mål att uppnå i samtliga ämnen. Skolinspektionen vill påpeka att rektorn ska hålla sig informerad om de samlade resultaten vid skolan.

Skolinspektionen konstaterar att skolan saknar en analys av de resultat eleverna når. Det är rektorns yttersta ansvar att skolans resultat utvärderas regelbundet. Vidare ska rektorn se till att åtgärder sätts in så att eleverna får möjlighet att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen de läser. Rektorn måste ta ett större pedagogiskt ledningsansvar och se till att kvalitetsarbetet på skolan bedrivs på ett systematiskt sätt. Detta arbete ska leda till konkreta åtgärder i syfte att öka elevernas måluppfyllelse.

Lärarna efterlyser inte i första hand fler pedagogiska diskussioner på skolan utan snarare fungerande rutiner för att dokumentera processen mot högre måluppfyllelse. De vill också arbeta mot utvärderingsbara mål. De mål som finns i skolans arbetsplan 2009–2010 är allmänt hållna där man exempelvis skriver "goda ämneskunskaper", "elevers inflytande", "tydlighet mot föräldrar".

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Undervisningen är inte tillräckligt stimulerande och intresseväckande och anpassas inte tillräckligt efter elevernas behov, förutsättningar erfarenheter och tänkande.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2. Elevernas ansvar och inflytande

Lpo 94, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning

Lpo 94, 2.2 Kunskaper

Motivering:

Enligt skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas och att inflytandets omfattning och utformning ska anpassas efter elevernas ålder och mognad. Vid intervjuer med elever framkommer att många elever inte känner sig tillräckligt stimulerade, utmanade eller motiverade. Både elever och lärare beskriver att undervisningen bättre kan anpassas efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Intervjuer visar också att det finns stora variationer i lärarnas inställning till att tillsammans med eleverna utforma undervisningen och anpassa den efter elevernas olika behov. Lärarna uppger de att de försöker anpassa undervisningen så långt det är möjligt samtidigt som de påtalar svårigheter med att utforma undervisningen så att den är bättre individanpassad. Eleverna uppger att de ibland ges möjligheter att påverka innehållet i undervisningen framförallt när det gäller sätt på vilka de vill redovisa sina arbeten.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolan saknar en plan mot kränkande behandling som uppfyller författningens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Motivering:

Skolans årliga plan mot kränkande behandling utarbetas och utvärderas inte på ett sätt som är förenligt med författningens krav. Planen utgår från gammal lagstiftning och svarar inte mot de krav som finns i 14 a kap. 8 § 1985 års skollag. Vidare belyser planen varken de långsiktiga eller de konkreta mål som man avser att arbeta med under året.

Planen saknar såväl en uppföljning av tidigare års planer som en redogörelse för vilka åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. I planen framgår inte heller om eleverna har medverkat vid upprättandet av planen i enlighet med författningarnas krav.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Ordningsreglerna är inte förankrade vid skolan och efterlevs inte i tillräcklig utsträckning.

Författningsstöd:

6 kap. 8 b § grundskoleförordningen

Motivering:

Utifrån intervjuer med elever framkommer att det under flera lektioner råder brist på arbetsro vilket gör att de har svårt att koncentrera sig. Eleverna upplever inte att skolans ordningsregler är anpassade utifrån deras och skolans behov. Eleverna störs av att ordningsreglerna inte efterlevs av alla lärare. Särskilt missnöjda är eleverna med ordningsregeln *"störande föremål får beslagtas av skolpersonal"*. Eleverna gissar att *"störande föremål"* kan vara mobiltelefoner. Samtidigt menar de att vissa lärare inte alls har några invändningar mot att eleverna har sina mobiltelefoner påslagna eller att de lyssnar på musik under lektioner.

Lärarna anser att det måste vara så att den enskilde läraren ska ha frihet att definiera och till eleverna förmedla sitt resonemang och sin inställning kring vilka moment som kan vara störande just på den aktuella lektionen. Detta skapar, enligt eleverna, en osäkerhet och känsla av att de elever som kan argumentera för sin sak får en slags särbehandling något som de inte anser vara bra. Lärarna måste bli mer tydliga och tillsammans med eleverna diskutera att olika ordningsregler kan i olika grad vara tillämpliga på olika lektioner.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Särskilt stöd ges inte till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § andra stycket 1985 års skollag

Motivering:

Vid intervjuer med rektorn, lärarna och framförallt eleverna framkommer att eleverna inte har möjlighet att få särskilt stöd i samtliga ämnen som de får undervisning i. Eleverna kan företrädesvis få stöd i engelska, svenska och matematik och sällan i några andra ämnen. Utifrån intervjuer med rektorn och även lärarna framkommer att det är vanligt att elever uppmanas att exempelvis välja matematik inom elevens val för att få stöd så att de kan få betyget Godkänt i ämnet. Enligt rektorn och lärarna är skolans ambition att fånga upp samtliga elever i behov av särskilt stöd och erbjuda detsamma i samtliga ämnen.

Skolinspektionen pekar på vikten av rätten att få särskilt stöd, för de elever som riskerar att inte nå målen i något ämne, gäller samtliga ämnen som eleverna får undervisning i. Skolinspektionen vill poängtera rektorns ansvar att se till att alla elever som har svårigheter i skolarbetet utreds oavsett vilket ämne.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte grundskoleförordningens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 1 § grundskoleförordningen

Motivering:

Rektorn och lärarna uppger att alla de elever som är i behov av särskilt stöd har ett åtgärdsprogram. Vid granskningen av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del framgår inte alltid att åtgärdsprogrammet tar sin utgångspunkt i elevens behov eller om man avser att följa upp och utvärdera detta. Ett stort ansvar läggs på den enskilde eleven som det exempelvis uttrycks i det följande: *"Då vi inte kommer arbeta mer med detta mål krävs det att han läser igen samhällsekonomin på egen hand."* Exakt samma skrivning används i flera åtgärdsprogram. Det är vanligt att skolans ansvar i ett åtgärdsprogram begränsas till att konstatera att *"lärare finns tillgänglig fredagar på evatiden för råd och stöd"*. Dessutom förekommer det exakt samma skrivning inom *Förslag till åtgärd* i två olika åtgärdsprogram som upprättats med ett drygt halvårs mellanrum där hemmet får oproportionellt stort ansvar för elevens arbete i det aktuella ämnet:

"Han jobbar med matte hemma t.ex. med gleerupslms, med webbmatte på adressen www.webbmatte.se eller med uppgifter från DVD:n som han tidigare fått... ."

Skolinspektionen vill peka på rektorns särskilda ansvar att se till att åtgärdsprogram, som visar på elevens behov och riktade insatser, upprättas och att satta åtgärder följs upp och utvärderas.